

Kryteria oceniania z języka polskiego

Klasy I-III LO (po gimnazjum)

Rok szkolny 2019/2020

Ocena ma realizować co najmniej jedną z funkcji: klasyfikacyjną, diagnostyczną, motywacyjną. Uczeń powinien mieć świadomość, że ocenia się nie jego osobę czy cechy charakteru, lecz stopień opanowania wymagań programowych oraz jakość wykonania zadania.

Nauczyciel, by zindywidualizować ocenianie, powinien stosować różne formy oceny – oceny opisowe, punktowe lub procentowe. Ocena pozwala stawiać diagnozy, określać poziom przyswojenia wiedzy oraz umiejętności wymienionych w podstawie programowej, wskazywać niedociągnięcia i braki oraz sposoby ich uzupełnienia. Pełni więc funkcję zarówno dydaktyczną, jak i wychowawczą. Ma mobilizować uczniów do poszerzania już zdobytej wiedzy, a także do opanowywania nowych umiejętności.

W programie Ponad słowami zaleca się głównie ocenianie kształtujące, które ma tę zaletę, że wskazuje mocne i słabe strony uczniów. Każda aktywność ucznia powinna być skomentowana przez nauczyciela w formie ustnej lub pisemnej. Uczeń powinien otrzymać informacje zwrotną, które wiadomości i umiejętności opanował, na czym ma się skoncentrować w dalszej pracy oraz w jaki sposób może rozwinąć swoje kompetencje. Punktem odniesienia powinny być materiały opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Wymagania ogólne ¹	Ocena dopuszczająca uczeń:	Ocena dostateczna uczeń:	Ocena dobra uczeń:	Ocena bardzo dobra uczeń*:
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	- rozumie teksty o nieskomplikowanej budowie - dostrzega sensy zawarte w powierzchownej warstwie tekstu - z pomocą (np. nauczyciela) rozpoznaje funkcje tekstu	- rozumie teksty o niezbyt skomplikowanej budowie - stara się dostrzegać sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu - próbuje	- na ogół rozumie teksty o skomplikowanej budowie - na ogół dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu - na ogół rozpoznaje	- rozumie teksty o skomplikowanej budowie - dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu - rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe

¹ Za zapisem umieszczonym w podstawie programowej.

	i wskazuje środki językowe służące ich realizacji • odbiega od stosowania kryteriów poprawności językowej	rozpoznać funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji • zwraca uwagę na kryteria poprawności językowej	funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji • na ogół ma świadomość kryteriów poprawności językowej	służące ich realizacji • ma świadomość kryteriów poprawności językowej
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	• nie zawsze poprawnie stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki • w interpretacji tekstu próbuje wykorzystać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany • próbuje poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki • próbuje odczytać rozmaite sensy dzieła • podejmuje próbę dokonania interpretacji porównawczej	• stara się stosować w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki • w interpretacji tekstu stara się wykorzystywać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany • stara się poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki • stara się odczytać rozmaite sensy dzieła • stara się dokonać	• na ogół stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki • w interpretacji tekstu na ogół wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany • na ogół poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki • na ogół odczytuje rozmaite sensy dzieła • na ogół dokonuje interpretacji porównawczej	• stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki • w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany • poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki • odczytuje rozmaite sensy dzieła • dokonuje interpretacji porównawczej

		interpretacji porównawczej		
III. Tworzenie wypowiedzi	• buduje wypowiedzi o niezbyt wysokim stopniu złożoności • nie zawsze stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki • próbuje zwiększać własną kompetencję językową	• stara się budować wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności • próbuje w wypowiedziach stosować podstawowe zasady logiki i retoryki • zwraca uwagę na własną kompetencję językową	• na ogół buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności • na ogół stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki • na ogół ma świadomość własnej kompetencji językowej	• buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności • stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki • ma świadomość własnej kompetencji językowej

* za zapisem umieszczonym w podstawie programowej

- Na ocenę dopuszczającą – uczeń wykonuje polecenia dość powierzchownie. Jego wiedza jest w zasadzie odtwórcza, umiejętności niewielkie; podejmuje pracę, wykazuje starania, próbuje wykonywać polecenia na miarę swych możliwości; uczeń odnajduje w tekstach elementy wcześniej wskazane przez innych uczniów, a których sam nie umie rozpoznać i wskazać. Prace pisemne wykonuje samodzielnie, są krótkie, powierzchowne, sądy mało oryginalne, argumentacja niepełna. Podobnie z wypowiedziami ustnymi – są to wypowiedzi krótkie, ale jednak powinny być zgodne z tematem. Uczeń ma obowiązek orientować się, przynajmniej ogólnie, w omawianych tekstach literackich objętych podstawą programową; nie zna podstawowych zagadnień historycznoliterackich, które były omawiane na lekcjach, nie dostrzega kontekstów, ma problemy z budowaniem spójnych wypowiedzi.
- Na ocenę dostateczną – uczeń podejmuje działania, ale nie kończą się one pełnym sukcesem. Pracuje, ale popełnia błędy, polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są

trafne, ale niewystarczająco poparte argumentacją. Uczeń zna obowiązkowe teksty literackie, nie popełnia poważnych błędów rzeczowych, omawiając je, buduje na ich podstawie poprawne, choć krótkie argumenty; umie, przynajmniej w części, omówić poznane zagadnienia historycznoliterackie, nie ma większych problemów z czytaniem tekstów ze zrozumieniem.

- Na ocenę dobrą – uczeń podejmuje wszystkie działania, ale popełnia nieliczne błędy. Jego prace są wykonane dobrze, zawierają drobne błędy. Ponadto nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, nie zawsze trafnie wyjaśnia omawiane zjawiska. Jego prace są wykonane dobrze, argumentacja jest rozbudowana i poprawna merytorycznie. Uczeń wykazuje się znajomością obowiązkowych tekstów literackich, umiejętnie nawiązuje do różnych tekstów kultury. Zna wszystkie obowiązujące pojęcia historycznoliterackie, ale zdarza mu się popełniać błędy w definiowaniu ich lub wypowiedzi nie są wyczerpujące; podczas prac pisemnych zdobywa oceny dobre, bardzo dobre lub sporadycznie dostateczne; nie ma problemów z omawianiem przeczytanych tekstów i rozwiązywaniem zadań na ich podstawie.
- Na ocenę bardzo dobrą – uczeń wykonuje rozmaite zadania i czynności „poprawnie”, „samodzielnie”, „świadomie”, „ciekawie”, „interesująco”; trafnie dobiera przykłady, cytaty, argumenty, dokonuje porównań, ocen, uzasadniając swoje zdanie. Jego wypowiedzi zarówno ustne, jak i pisemne są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, lecz także nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły; bezbłędnie posługuje się poznanymi pojęciami historycznoliterackimi, dostrzega konteksty, odnosi się do tekstów kultury i sam inicjuje działania intertekstualne.

Pisemne i ustne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- a) zapowiedziane kartkówki z bieżącego materiału;
- b) pisemne ćwiczenia na czytanie tekstu ze zrozumieniem;
- c) sprawdziany z poszczególnych działów;
- d) kartkówki ze znajomości lektur;

- e) dłuższe prace pisemne – argumentacyjne (rozprawki);
- f) interpretacje i analizy tekstów lirycznych oraz wybranych dzieł kultury;
- g) odpowiedź ustna zgodna z kryteriami maturalnymi;
- h) praca ucznia (indywidualna lub w grupie) na zasadzie projektu.

Braki zadań i nieprzygotowania:

- uczeń ma prawo do zgłoszenia dwóch braków zadań w półroczu, trzeci brak równa się otrzymaniu oceny niedostatecznej; uczeń ma obowiązek nadrobienia zaległości;
- uczeń ma prawo do zgłoszenia jednego nieprzygotowania do lekcji – ze względu na to, iż sprawdziany i kartkówki są wcześniej zapowiadane.

Praca podczas lekcji:

- aktywność ucznia, jego zaangażowanie podczas lekcji, pomysłowość będą nagradzane „plusami” – pięć „plusów” oznacza otrzymanie oceny bardzo dobrej;
- niewykonywanie poleceń nauczyciela, bierność podczas pracy grupowej itp. będą oceniane poprzez przyznanie „minusa” – trzy „minusy” oznaczają otrzymanie oceny niedostatecznej.